

วิธีดำเนินการวิจัย

บทนี้จะไดกล่าวถึงรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีดำเนินการวิจัย ซึ่งประกอบด้วยเรื่อง การเตรียมการวิจัย การสุ่มตัวอย่างประชากร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นเตรียมการ

ก. ศึกษาหลักสูตร และแบบเรียนสังคมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของกระทรวงศึกษาธิการ

ข. ศึกษาวารสาร งานวิจัย และหนังสือที่เกี่ยวกับการใช้ประโยชน์แหล่งชุมชนประกอบการสอนสังคมศึกษา

ค. สํารวจแหล่งชุมชนประกอบการสอนสังคมศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่ ทั้งที่เคยเป็นแหล่งให้บริการและยังไม่เคยให้บริการ

ตัวอย่างประชากร

ก. สุ่มตัวอย่างโรงเรียน ในจังหวัดเชียงใหม่ โดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบธรรมดา (simple random sampling) โรงเรียนที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ทั้งสิ้น ๑๐ โรงเรียนคือ

๑. โรงเรียนสตรีวัดโนนทัยพ่าย
๒. โรงเรียนยุพราชวิทยาลัย
๓. โรงเรียนคาราวีวิทยาลัย
๔. โรงเรียนเรยีนาเชลีวิทยาลัย
๕. โรงเรียนปรินส์รอยแยลส์วิทยาลัย
๖. โรงเรียนพระหฤทัย

๓. โรงเรียนโกวิทจำรง
๔. โรงเรียนเมตตาศึกษา
๕. โรงเรียนไชยโรจนวิทยา
๑๐. โรงเรียนเทพประสาวิทยา

ข. สุ่มตัวอย่างแหล่งความรู้ชุมชนเชียงใหม่ โดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบธรรมด่ำ (simple random sampling) แหล่งความรู้ชุมชนที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี ๑๐ แหล่งคือ

๑. ศูนย์วิจัยชาวเขา เชียงใหม่
๒. ศูนย์ทรัพยากรธรรมชาติ เชียงใหม่
๓. หอสมุดประชาชนเชียงใหม่
๔. พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติเชียงใหม่
๕. สถาบันส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคเหนือ
๖. สำนักงานข่าวสารอเมริกันเชียงใหม่
๗. ศูนย์ตรวจอากาศภาคเหนือ
๘. ภาควิชาภูมิศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
๙. ภาควิชาประวัติศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
๑๐. ฟาร์มโคนมไทย - เยอรมัน

ค. สุ่มตัวอย่างครูสอนสังคมศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จากโรงเรียนที่สุ่มตัวอย่างไว้ทั้งสิ้น จำนวน ๓๐ คน นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน ๓๐๐ คน และเจ้าหน้าที่ประจำแหล่งความรู้ชุมชน ๑๐ คน จากแหล่งความรู้ชุมชนที่สุ่มตัวอย่างไว้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- ก. ประเภทของเครื่องมือ คือ แบบสอบถาม ๓ ชุด
 ๑. แบบสอบถามครู
 ๒. แบบสอบถามนักเรียน
 ๓. แบบสอบถามเจ้าหน้าที่ประจำแหล่งความรู้ชุมชน

ข. ลักษณะของเครื่องมือ

แบบสอบถามทั้ง ๓ ชุด เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด (open - end)
แบบเลือกตอบ (multiple choice) และแบบประเมินค่า (rating scale)

แบบสอบถามครู แบ่งเป็น ๒ ตอน

ตอนที่หนึ่ง เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปของตัวครู เช่น เพศ
คุณวุฒิ สถานภาพทางการสมรส และประสบการณ์ด้านการสอน

ตอนที่สอง เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์แหล่งความรู้ในชุมชน
ประกอบการสอนสังคมศึกษาของครู ด้านต่าง ๆ คือ ประเภทของแหล่งความรู้ วิธีการใช้
เวลาที่ใช้ กิจกรรมที่ให้นักเรียนปฏิบัติก่อนและหลังจากการใช้ประโยชน์แหล่งความรู้ ปัญหา
อุปสรรค ข้อคิดเห็น ทศนคติ และข้อเสนอแนะของครูในการใช้ประโยชน์แหล่งความรู้ชุมชน

แบบสอบถามนักเรียน ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นให้สอดคล้องกับแบบสอบถามของครู
แบ่งเป็น ๒ ตอน คือ

ตอนที่หนึ่ง เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะทั่วไป เช่น อายุ เพศ ระดับ
การศึกษา

ตอนที่สอง เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์แหล่งความรู้ชุมชน
ประกอบการเรียนสังคมศึกษา ด้านต่าง ๆ คือ ประเภทของแหล่งความรู้ วิธีการใช้ เวลา
ที่ใช้ กิจกรรมที่นักเรียนเคยปฏิบัติก่อนและหลังจากการใช้ประโยชน์แหล่งความรู้ ปัญหา
อุปสรรค ข้อคิดเห็น ทศนคติ และข้อเสนอแนะของนักเรียนในการใช้ประโยชน์แหล่งความรู้
ชุมชน

แบบสอบถามเจ้าหน้าที่ประจำแหล่งความรู้ชุมชน แบ่งเป็น ๒ ตอน คือ

ตอนที่หนึ่ง เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปของเจ้าหน้าที่ประจำแหล่ง
ความรู้ชุมชน เช่น เพศ คุณวุฒิ สถานที่ทำงาน และประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่สอง เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการให้บริการแก่ครูและนักเรียนในการ
ใช้ประโยชน์แหล่งความรู้ชุมชนประกอบการเรียนการสอนสังคมศึกษา ด้านต่าง ๆ คือ วิธี-
การให้บริการ เวลาในการให้บริการ จำนวนผู้มาขอใช้บริการ ปัญหา อุปสรรค ความคิด
เห็น ทศนคติ และข้อเสนอแนะของเจ้าหน้าที่ประจำแหล่งความรู้ในการให้บริการแก่ครู

และนักเรียนที่มาทอใช้ประโยชน์แห่งความรู้ชุมชน

ค. ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือที่จะใช้กับกลุ่มตัวอย่างประชากร ไปทดลองสอบถามครูสอน สังคมศึกษาจำนวน ๕ คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นจำนวน ๓๐ คน ในโรงเรียนสาธิตมหา วิทยาลัย เชียงใหม่ และเจ้าหน้าที่ประจำแห่งความรู้ชุมชนจำนวน ๕ คน เพื่อหาข้อบกพร่องและ แก้ไขปรับปรุงเพื่อใช้กับกลุ่มตัวอย่างประชากรจริง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างประชากรทั้งสิ้น ๓๔๐ ฉบับ สำหรับครู ๓๐ ฉบับ สำหรับนักเรียน ๓๐๐ ฉบับ และสำหรับเจ้าหน้าที่ประจำแห่งความรู้ชุมชน ๑๐ ฉบับ การ รับและการส่งแบบสอบถามผู้วิจัยได้ไปส่งและรับด้วยตนเอง แบบสอบถามได้รับกลับคืนมาคิดเป็น ร้อยละ ๑๐๐

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากครู นักเรียนและเจ้าหน้าที่ประจำแห่งความรู้ชุมชน นำมาวิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ของแต่ละรายการและใช้ระเบียบวิธีสถิติดังต่อไปนี้

๑. คิดเป็นร้อยละ
๒. หาค่าเฉลี่ยของคำตอบจากข้อมูลที่เปลี่ยนเป็นตัวเลข โดยกำหนดค่าน้ำหนักเป็น

๔ ระดับ คือ

มาก	เทียบกับคะแนน	๓	คะแนน
ปานกลาง	เทียบกับคะแนน	๒	คะแนน
น้อย	เทียบกับคะแนน	๑	คะแนน
ไม่มีเลย	เทียบกับคะแนน	๐	คะแนน

นำคะแนนที่แจกแจงแล้วมาหาค่าเฉลี่ยจากสูตร^๑

$$\bar{X} = \frac{\sum fX}{N}$$

\bar{X} = ค่ามัธยฐานเลขคณิต

$\sum fX$ = ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N = จำนวนคำตอบทั้งหมด

เมื่อได้ค่าเฉลี่ยแล้วนำมาเทียบอันดับ โดยถือเกณฑ์ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง	๒.๖ - ๓	ถือว่า	มาก
	๑.๖ - ๒.๕	ถือว่า	ปานกลาง
	๐.๖ - ๒.๕	ถือว่า	น้อย
	๐ - ๐.๕	ถือว่า	ไม่มีเลย

๓. คำนวณหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคำตอบจากแบบสอบถามแบบประเมินค่า โดยสูตร^๒

$$S.D = \sqrt{\frac{\sum fX^2}{N} - \left(\frac{\sum fX}{N}\right)^2}$$

$\sum fX^2$ = ผลรวมของกำลังสองของคะแนน

$\sum fX$ = ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N = จำนวนคำตอบทั้งหมด

S.D = ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคำตอบ

^๑ประคอง กวรรณสูตร, สถิติศาสตร์ประยุกต์สำหรับครู, พระนคร: ไทยวัฒนาพานิช ๒๕๑๓, หน้า ๕๑.

^๒ประคอง กวรรณสูตร, เรืองเคิม หน้า ๕๑.